

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003072

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ про видачу диплома Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової №55-асп від 11.08.2025 року

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лю Сяовень ..

2. Xiaowen Liu

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 025 Музичне мистецтво

Дата захисту: 28-07-2025

Спеціальність за освітою: 025 Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9783

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41, 18.41.45, 18.41.45.11, 18.41.51

Тема дисертації:

1. Актантна основа оперної драматургії та явище вокально-виконавської персоніфікації
2. The actant basis of opera dramaturgy and the phenomenon of vocal-performing personification

Реферат:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – музичне мистецтво – Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової, Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, Одеса, 2025. У дисертації обґрунтовується та аналітично апробується у вивченні жанрової природи оперної творчості категорія актантної моделі, виявляється типологічне історичне та індивідуально-еволюційне значення ідеї Liebestod в еволюції музичної мови опери. Головними завданнями роботи є наступні: виявити оперознавчий аспект поняття про актантну модель, розглянути актантну модель як предмет музикознавчої інтерпретації; розкрити діалогічну природу оперного образу любові, визначити своєрідність актантної моделі Liebestod; висвітлити явище оперного персонажу та похідний від нього процес персоніфікації, розкрити взаємодію образу персонажа та історико-типологічних властивостей жанрової форми опери; визначити жанрово-естетичні та музично мовні фактори акторіальної експлікації оперної ідеї,

зокрема на матеріалі опери Б. Бартока «Замок Герцога Синьої бороди»; розкрити оперний «ефект Бартока» як парадоксальне поєднання поетики казки та трагедії; висвітлити шляхи образної персоніфікації в опері Бели Бартока, зокрема засобами музичної драматургії; визначити і розвинути емотивний підхід до образного змісту оперного твору; охарактеризувати музично-мовні форми здійснення оперної актантної моделі, у тому числі, у творчості Б. Бартока та у зв'язку з концептом *Liebestod*. Об'єкт роботи – тематичний та персональний зміст, провідні сюжети та образи європейської опери у її становленні від «орфічної доби» до ХХ століття. Предмет роботи – тема Любові/Смерті як основа оперної поетики; специфічні актантні моделі – акторіальні чинники оперної творчості та музичної мови опери, у тому числі, у творчості Б. Бартока. Матеріалом роботи послужили оперні твори європейських композиторів, які розвивали орфічну тему та тему любові; особлива увага була приділена операм «Пеллеас і Мелісанда» К. Дебюссі та «Замок Герцога Синя борода» Б. Бартока. Методологічна основа роботи визначається сумісним розвитком дискурсивного та прагмалінгвістичного підходів у сфері музикознавчих методів, використанням текстологічних та семіологічних дефініцій. Як базові, задіяні історичний та естетико-культурологічний підходи; в оперознавчому руслі оновлюються музикознавчі жанровий та композиційно-стилістичний підходи, принципи виконавського інтерпретативного аналізу. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше запроваджена до музикознавчого обігу та залучена до вивчення оперного жанру категорія актантної моделі; виявлене жанроутворююче значення теми *Liebestod* в еволюції цілісної композиції та музичної мови опери; розкриті широке значення оперної персональності та процесу оперної персоніфікації; визначені фактори акторіальної експлікації оперної ідеї, виявлені актантні складові опери Б. Бартока «Замок Герцога Синьої бороди»; розкриті парадоксальне поєднання поетики казки та трагедії в опері Бартока; визначені емотивні засади образного змісту та музичної мови оперного твору; одержали подальший розвиток концепт *Liebestod* і поняття про актантні моделі в творчості К. Дебюссі та Б. Бартока; уточнені категорія персонажу та явище оперного жанрового синтезу.

2. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 025 - Musical Art – Odesa National Music Academy named after A.V. Nezhdanova, Ministry of Culture and Strategic Communications of Ukraine, Odesa, 2025. The dissertation substantiates and analytically tests the category of the actant model in the study of the genre nature of operatic creativity, reveals the typological historical and individual-evolutionary significance of the *Liebestod* idea in the evolution of the musical language of opera. The main tasks of the work are the following: to identify the opera-scientific aspect of the concept of the actant model, to consider the actant model as a subject of musicological interpretation; to reveal the dialogical nature of the operatic image of love, to determine the originality of the *Liebestod* actant model; to highlight the phenomenon of the operatic character and the process of personification derived from it, to reveal the interaction of the character's image and the historical and typological properties of the genre form of opera; to determine the genre-aesthetic and musical-linguistic factors of the actorial explication of the operatic idea, in particular on the material of B. Bartok's opera "The Castle of Duke Bluebeard"; to reveal the operatic "Bartok effect" as a paradoxical combination of the poetics of a fairy tale and tragedy; to highlight the ways of figurative personification in the opera of Béla Bartók, in particular by means of musical dramaturgy; to determine and develop an emotional approach to the figurative content of the opera work; to characterize the musical and linguistic forms of the implementation of the operatic actant model, including in the work of B. Bartók and in connection with the concept of *Liebestod*. The object of the work is the thematic and character content, leading plots and images of European opera in its formation from the "Orphic age" to the 20th century. The subject of the work is the theme of Love/Death as the basis of operatic poetics; specific actant models are actorial factors of operatic creativity and the musical language of opera, including in the work of B. Bartók. The material of the work was operatic works of European composers who developed the Orphic theme and the theme of love; special attention was paid to the operas "Pelleas and Melisande" by K. Debussy and "The Castle of Duke Bluebeard" by B. Bartok. The methodological basis of the work is determined by the joint development of discursive and pragmatic linguistic approaches in the field of musicological methods, the use of textual and semiological definitions. As basic, historical and aesthetic-culturological approaches are involved; in the operatic direction, musicological genre and compositional-stylistic approaches, principles of performance interpretative analysis are updated. The scientific novelty of the study lies in the fact that for the first time the category of the

actant model is introduced into musicological circulation and involved in the study of the opera genre; the genre-forming significance of the Liebestod theme in the evolution of the integral composition and musical language of the opera is revealed; the broad significance of operatic personality and the process of operatic personification is revealed; the factors of the actorial explication of the opera idea are determined, the actant components of the opera by B. Bartok's "The Castle of Duke Bluebeard"; the paradoxical combination of the poetics of a fairy tale and tragedy in Bartok's opera is revealed; the emotional principles of the figurative content and musical language of the operatic work are determined; the concept of Liebestod and the concept of actant models in the works of K. Debussy and B. Bartok have received further development; the category of the character and the phenomenon of opera genre synthesis are clarified.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Інформаційні та комунікаційні технології

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лю Сяовень. Образ кохання як смисловий осередок оперного твору: виконавсько-актантний підхід. Музичне мистецтво і культура. № 35. Том 1 (2022). С. 135–146.
- Лю Сяовень. Оперна мова як синтетичне виконавсько-діяльнісне явище та специфічний психологічний феномен Музичне мистецтво і культура. № 35. Том 2 (2022). С. 123–134.
- Natalia Ostroukhova, Liu Xiaowen, Lyu Jing, Kongbo Tan, Yu Xinya. INTERPRETIVE INNOVATIONS OF THE OPERA IMAGE IN THE CREATIVE DIALOGUE M. CALLAS - L. VISCONTI // AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 2023. Vol. 13, Issue 2, Special Issue 35, pp. 26–30. (WOS)

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овсяннікова-Трель Олександра Андріївна
2. Oleksandra Ovsyannikova-Trel

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1969-5530

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гребенюк Наталія Євгеніївна
2. Natalia Grebenuk

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1279-2183

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ластовецька-Соланська Зоряна Миколаївна
2. Zoriana M. Lastovetska-Solanska

Кваліфікація: к. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6606-9831

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул. Нижанківського, будинок 5, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оганезова-Григоренко Ольга Вадимівна

2. Olha V. Ohanezova-Hryhorenko

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самойленко Олександра Іванівна

2. Oleksandra I. Samoilenko

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Осадча Світлана Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Осадча Світлана Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Черноіваненко Алла

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна